BEANTWOORDING RAADSVRAGEN

Nummer	**:** 260-146
Onderwerp	**:** Haalbaarheidsonderzoek milieustraat
Portefeuillehouders	**:** Roland Wolters, Harm Scheepstra
Datum	**:** 22 augustus 2023

Vragen van de fractie van het CDA aan het college van burgemeester en wethouders (ingezonden op 1 juli 2023) en beantwoording daarvan door het college van burgemeester en wethouders in cursief.

Aanleiding/toelichting:
De portefeuillehouder heeft in de voorbereidende raadsvergadering van 29 juni jl. namens het college aangegeven transparant te willen zijn over het haalbaarheidsonderzoek van de milieustraat. De voorafgaande gebeurtenissen, waaronder het weigeren van informatie aan raadsleden en vervolgens na aandringen het (alleen) ter inzage leggen van een verouderde versie van het haalbaarheidsonderzoek, wijzen niet op de gewenste transparantie.

In de voorbereidende raadsvergadering heeft de CDA-fractie om meer informatie gevraagd. Om duidelijkheid te verschaffen in de informatie die de CDA-fractie wenst, worden deze raadsvragen gesteld. Hierbij heeft de CDA-fractie de noodzaak van de informatie afgewogen ten opzichte van de inspanning en impact die de informatieverstrekking kan hebben.

Inleidend antwoord college:
Inleiding
Het college stelt deze vragen van de CDA-fractie op prijs, omdat die de gelegenheid bieden om de werkwijze tussen college en raad nader te ordenen. Instemming ontmoet ook de gedachte van de CDA-fractie, dat er een afweging nodig is van noodzaak van informatieverstrekking versus werklast; het helpt de gemeentelijke organisatie als die afweging plaatsvindt. Er is nog een aspect dat wat betreft het college in de afweging moet worden betrokken, namelijk de ruimte voor vrije gedachtenvorming in het verkeer tussen de ambtenaren en (leden van) het college van B&W, het thema van de "beleidsintimiteit". Deze ruimte is in voorkomend geval deel van het openbaar belang.

Bestuurlijk gesprek
Het gaat hier overigens over een materie, waarover het college graag met de raad in gesprek gaat. En het al overleggen van concepten rond het onderzoek voor de eventuele milieustraat laat zien, dat het college zich beweegt in een lijn van maximale openheid. Dat is hier ook gebeurd, hoewel het niet ging om "externe onderzoekrapporten" maar om stukken waarvoor de ambtelijke organisatie inhuur deed om zich te versterken: het bureau als verlengstuk van de ambtelijke organisatie. Dat is een andere rol voor een externe instantie dan bijvoorbeeld het uitvoeren van een parkeerdrukmeting. Evident is, dat hier een grijs gebied ligt. Evident is ook, dat de attitude die van overheden onder de WOO wordt verlangd, leidend is.

Schets van het wettelijke kader: Gemeentewet en Woo
Artikel 169, derde lid Gemeentewet heeft betrekking op de inlichtingenplicht respectievelijk de verantwoordingsplicht van het college ten opzicht van de raad. Op grond van dit artikel heeft de raad op grond van zijn controlemogelijkheden het recht mondeling of schriftelijk gevraagde inlichtingen op te vragen tenzij het verstrekken hiervan in strijd is met het openbaar belang. Openbaarheid en transparantie zijn uitgangspunten en het bedoelde recht op inlichtingen komt ook individuele raadsleden toe.
Dit geldt voor de burgemeester op grond van artikel 180, derde lid Gemeentewet. Tenzij sprake is van strijdigheid met het openbaar belang, komt het verzoek dus in beginsel in aanmerking voor inwilliging. Wel kan het college besluiten het stuk (deels) onder geheimhouding te verstrekken, als sprake is van een van de uitzonderingsgronden genoemd in de Wet open overheid. Als de informatie ook zonder privacygevoelige informatie volstaat, kan ervoor worden gekozen deze weg te lakken.
De uitdaging ligt in het vinden van een evenwicht hierin, ook gelet op andere dan hierboven genoemde juridische aspecten die informatieverstrekking met zich meebrengt.

Uitvoerbaarheid
Als deel van het door het college voorgestelde bestuurlijke gesprek valt vast het volgende te overwegen.

Deel van het vraagstuk is de vraag naar de invulling van de criteria aan de hand waarvan wordt vastgesteld dat er geen wettelijk beletsel is en er dus een plicht tot openbaarmaking bestaat. Zo ook de vraag onder welke concrete omstandigheden het college geheimhouding inzet, om de raad in staat te stellen zijn controlerende taak te volle uit te voeren.

"Inhoudelijke criteria" voor interne stukken zullen altijd tot discussie leiden. Bijvoorbeeld: wanneer is een beleidsopvatting (nog) persoonlijk? Wanneer is een tekst "objectief" te noemen? Hoe zorg te dragen voor een sfeer waarin afbreukrisico's voor integere mensen worden vermeden? Het beruchte "zwart lakken" in documenten kan ontstaan bij de eis afzonderlijke mensen een veilige werksfeer te laten: hoe valt dat te voorkomen?
Hoe beoordelen college en raad in voorkomend geval, ook in politieke zin, een beroep op het openbaar belang dan wel de noodzaak daarop een beroep te doen? Daarbij is het denkbaar, dat er over enig document verschil van opvatting is. Zo is het een politieke zaak, als een college(lid) de meerderheid van een raad wil "trotseren" bij het al dan niet overleggen van een document - al dan niet onder geheimhouding.

Dit type vragen is reden om uit te zien naar een "procedureel criterium". Het college ziet daarbij een keuzevraag: documenten worden sowieso geacht geen deel (meer) uit te maken van de beleidsintimiteit als het college er over heeft gesproken. Het daarvoor laatstelijk benutte stuk laat zich dan opvragen, en geeft in samenhang met de besluitenlijst de nodige informatie. Of geldt de opvraagbaarheid, zodra een collegelid een document in het college heeft neergelegd en daarmee als inbreng heeft vast gesteld?

Vraag 1
Tijdens de voorbereidende raadsvergadering is duidelijk geworden dat er meerdere (concept)versies van het haalbaarheidsonderzoek in het bezit van de gemeente Waterland zijn. Reeds zijn de versies van maart en april 2023 met de raad gedeeld. Indien er meer versies van het haalbaarheidsonderzoek zijn, vragen wij deze digitaal aan de raad toe te sturen. Het gaat om versies van het haalbaarheidsonderzoek die de gemeente ontvangen heeft tussen 1 december 2022 en 1 juli 2023.

Antwoord 1
Gelet op de opmerkingen boven deze antwoorden, meent het college al meer te hebben toegezonden dat strikt genomen noodzakelijk was.

Vraag 2
Indien aanwezig vragen wij digitaal aan de raad toe te sturen de notulen, verslagen, actie- en/of besluitenlijsten of andere vormen van verslaglegging van portefeuillehoudersoverleggen en college-overleggen, waarin gesproken is over het haalbaarheidsonderzoek van de milieustraat en over het informatieverzoek van de CDA-fractie met betrekking tot het verstrekken van het haalbaarheidsonderzoek. Het gaat om de verslaglegging van portefeuillehoudersoverleggen en college-overleggen tussen 1 december 2022 en 1 juli 2023.

Met portefeuillehoudersoverleggen wordt bedoeld elke vorm van overleg en afstemming tussen de portefeuillehouder en medewerkers van de gemeente. Met college-overleggen wordt bedoel elke vorm van overleg en afstemming tussen burgemeester en wethouders.

Antwoord 2
Gelet op de opmerkingen boven deze antwoorden, gaat het hier ten dele om zaken die bij bijvoorbeeld een raadsenquête passend zouden zijn. In die situatie is er immers geen belangenafweging aan de orde en is de informatieverstrekking afdwingbaar.

Feitelijk valt niettemin het volgende te melden:

Er zijn geen andere conceptversies van het haalbaarheidsonderzoek dan de versies uit maart en april 2023; deze zijn verstrekt aan de raad.

Er is ambtelijk één mail verstuurd aan Antea met een exemplaar van de versie uit maart waarin de ambtelijke opmerkingen staan. Vanuit Antea is gereageerd met de versie van april.

Er zijn geen verslagleggingen of actielijsten beschikbaar. Er zijn wel de besluitenlijsten van het college. Deze zijn openbaar en worden per week actief met de raad gedeeld en zijn dus in bezit van de raad.

Hierin staat vermeld wanneer een concept Raadinformatiedocument (RID) is besproken in het college. Andere zaken zijn niet voorgelegd of besproken. Deze RID's zijn bekend bij de raad.

Een volgende conceptversie is in ambtelijke voorbereiding en er is nog niets aan het college verstrekt danwel besproken of geagendeerd.

Vraag 3
Het CDA heeft technische vragen gesteld bij de voorjaarsnota. Uit de beantwoording (388-67) hiervan blijkt dat het college en/of de portefeuillehouder van mening is dat het haalbaarheidsonderzoek nog niet volledig is. Graag ontvangen wij een schriftelijke toelichting op welke onderdelen de laatste versie van het haalbaarheidsonderzoek niet volledig is volgens het college en/of de portefeuillehouder.

Antwoord 3
De portefeuillehouder en het college hebben zich geen oordeel gevormd over de laatste versie van het onderzoek.

Vraag 4
Indien het college en/of de portefeuillehouder geen kennisgenomen of niet geoordeeld heeft over de laatste versie van het haalbaarheidsonderzoek ontvangen wij graag de correspondentie tussen het onderzoeksbureau Antea en de gemeente. Het gaat hier alleen om de correspondentie met betrekking tot opmerkingen of aanvullingen van de gemeente op verschillende versies van het haalbaarheidsonderzoek. Ook hier is de vraag deze informatie digitaal aan de raad toe te sturen.

Antwoord 4
Gelet op de opmerkingen boven deze antwoorden, gaat het hier om zaken waarvan toezending niet voor de hand ligt.